

עמוד "שבועי"

חדשות מתנועת הקיבוץ הדתי

בס"ד יג באדר ב', תשפ"ב

שלום לכולם,

משולחנה של מזכ"לית – שרה עברון | אסם התבואה הבוער

כשאסם התבואה העולמי עוצר את האספקה עקב המלחמה הקשה בין רוסיה לאוקראינה, מעבר לנזקים הנוראים שמתרחשים בגוף ובנפש, ושאליהם אנחנו מנסים להתגייס ככל יכולתנו (ראו דיווח בהמשך), מחלחלת אצלנו ההבנה שהשגרה שלנו שבעת כתיבת שורות אלו נדחקת הצידה, מאוימת. כמי שבמהותם מטפחים את

אסם התבואה הישראלי – החקלאות הציונית במדינת ישראל, אנו מבינים יותר ויותר שהקרב על התודעה הוא קרב קיומי עבורנו, ויותר מכך, עבור עתידה של המדינה. רבים מהמשקים החקלאים בישראל, רבים מענפי החקלאות נמצאים בימים אלו על כף המאזניים. זה המאבק שלנו ואנו מכירים בזה שהמעשה – שתמיד חשבנו שהוא זה שקובע, כבר לא מספיק. חלק מהעשייה שנכונה לנו היא לחלחל למרכז התודעה בציבור שאם יהיו חקלאים שלא יהיה להם ממה להתפרנס, בטווח הארוך זה יהיה נזק בלתי הפיך למדינת ישראל. ידוע לכל שמדינות החפצות חיים מתאמצות להחזיק חקלאות מקומית של תוצאת טרייה - ביצים וחלב, ירקות ופירות. כמי שבמשך שנים הכריזו שלהוציא לחם מן הארץ פשוטו כמשמעו, זה הדבר האמיתי, אנו מבינים כיום שחובה עלינו להתייצב בזירות שראינו בהם פחות חשיבות, זירות הסברה, התקשורת והתודעה. שזה איננו רק עיסוק במילים אלא מרחב תודעתי שייתרגם למרחב הפוליטי מעשי. השבוע התפרסמו דברי הנוקבים בעקבות פרסום הדו"ח המעוות על פער התיווך בחקלאות. "במלחמה הבאה כבר לא יבערו שדותינו כי החקלאות בעוטף עזה, בגליל ובגולן לא תשרוד עד הסבב הבא!?!?... מכה כואבת של חוסר אמון ואובדן אמונה בהתיישבות החקלאית בארץ ישראל ניחתת עלינו... הדו"ח מוטה לטובת בעלי ההון, ומשרת אותם מתחילה ועד סוף". הדברים הנוקבים קיבלו הד בעיתונות הציבורית (גלובס, כיפה, מקור ראשון, וסוכנות הידיעות רוטר) ואנו עם הפנים למאבק הצודק שלנו. את הפוסט המלא ניתן לקרוא בפייסבוק התנועתי **וכאן**.

צמיחה דמוגרפית – מפגש פורום | עדי שגיא ומני

כץ

פורום צמ"ד נפגש בשבוע שעבר ובהנחייתו של מני כץ עסק בנושא 'שינויים'. למדנו מעט על השינוי, ניסינו לנתח מה קורה לאנשים שמתנגדים לו וניתחנו את המניעים להתנגדות. דיברנו על אנשים שההתנגדות לשינוי נובעת מהפן הקוגניטיבי, ועל אחרים שההתנגדות היא רגשית. שישנם אנשים שמחוברים לתודעת **עבר**,

ולכן הם מתנגדים לשינוי גם אם הם מבינים שהוא נכון. המשמעות של השינוי עבורם היא הרס של כל מה שהם בנו והשינוי משקף עבורם כביכול מסר שהם לא חיו נכון במשך 50 שנה. למדנו שישנה ההתנגדות שנובעת מתודעת הווה – מתחושה שלא משתפים אותם בתהליך, שאין שקיפות. ההתנגדות כאן היא לא למהות אלא לדרך. ולמדנו שיש אנשים שמתנגדים לשינוי בגלל חשש מהעתיד, שחוששים מכך ששינוי אחד יוביל לעוד ועוד שינויים. שזו התחלה שאין לדעת את המשכה. אחרי שניסינו לנתח פרדיגמות חשיבה שונות לגבי השינוי עברנו לשיתוף עמיתים כשאלו דאובה מעין צורים פרש בפני הנוכחים את המגמות לקליטה בעין צורים ואת התלבטויות שמלוות את הקהילה לקראת השנים הקרובות - דילמות של מספרים (כמה משפחות נכון לקלוט בשנה), זהות (מה פרופיל הנקלטים הרצוי), ובעיקר – עסקנו בדילמות אמיתיות שעולות מהשטח. תודה לכל המשתפים ונתראה במפגש הבא שיעסוק ב'חזרה משתנה' – כלומר, בקושי של הנקלטים מול תהליכי שינויים שמתרחשים במעבר מקיבוץ שיתופי למתחדש.

החזית באוקראינה

אנו ממשיכים לפעול בכל חזית אפשרית על מנת להצליח לסייע בכל מה שרצוי ואפשרי. בגיוס משלוחי מנות לאזורים שבהם מרוכזים הפליטים מאוקראינה (נראה שיש עומס במשלוחים מתוקים לכן הבקשות כרגע הן לסלי מזון). לאירוח משפחות בליל הסדר. ולמיפוי ואיסוף ציוד לדירות לקראת בואם של אלפי העולים. בפניה שהגיעה אלינו מקבוצת ישראלים יוצאי מוסקבה. אנו מעורבים בקליטת 400 יהודים

ממוסקבה ש 170 מהם כבר רכשו כרטיסים לטיסת אל-על בשבוע הבא. איתרנו עבורם מגורים בעתניאל אך הדירות/חדרי המגורים אינם מאובזרים ונשמח לכל יוזמה שתסייע לציידם בציוד בסיסי. להלן טבלה עם הצרכים הדחופים. ניתן לעדכן ישירות בטבלה [שבקישור המצורף](#) או לשלוח הודעה כתובה לאחד מאיתנו: עדי שגיא: 052-378-4287 ; ריבה פריד: 052-3749310 במקביל אנו מנסים לקדם קליטת עולים במסגרת בית ראשון במולדת בקיבוצים שיש להם תנאים לכך, ולשמחתנו רפאל צרפתי משדה אליהו נרתם למשימה. אם ברצונכם להצטרף לקבוצת מתנדבים מהקיבוצים הנקראת – '[עת צרה היא](#)' ולקבל דיווחים על הנעשה ובעיקר על הצרכים החדשים שעולים מהשטח – ניתן לפתוח הודעה זו בפלאפון וללחוץ על הקישור או לשלוח בקשה בהודעת טקסט ונצרף אתכם.

לגעת בתפוח האדמה הלוהט – סוגיות קהילות

דתיות | רותם שכטר

פורום מזכירים האחרון עסק בסוגיות הקהילתיות-דתיות של השנים האחרונות, וביתר שאת - אחרי שנתיים של קורונה. שמענו מפי יגאל ליבנר, מזכיר

ראש צורים על העשייה החברתית בראש צורים ועל מגמות האכלוס באיזור המהוות אתגר עבורם. נחשפנו גם לתוכנית ייחודית לבניית שכונת דירות להשכרה במסגרת המאמצים להצעיר את היישוב, רובן דירות בנות 70 מ"ר שיאפשרו לזוגות צעירים להתגורר בהן עד בניית ביתם וכן למבוגרים שמעוניינים לעבור אליהם מביתם הגדול. בארבעה מעגלים של למידת עמיתים פרו-אקטיבית עסקנו ב"דתומטר" הצופה פני עתיד - אתגרי קליטה והמשכיות, דאגה ממנעד באורח החיים הדתי - הן לכיוון החילוני והן לכיוון החרד, בתהליכי חיברות... ועוד ; בנושא **תפילה וקהילה** – מניינים, בתי הכנסת, ילדים ומשפחות, תפילת נשים, נוסחים וכיוב'; במערכת **יחסי הגומלין בין ניהול הקהילה ורב היישוב** - יחסי עבודה וממשק מיטבי, תהליכי בחירה מינוי, כהונה וכו'... ; ובאפשרות להניע **מהלך יזום של שיח, לימוד והעמקה** בנושא הדתי בקהילתם. זכינו לשמוע מפי הרב אילעאי עופרן, רבה של קבוצת יבנה על משפחה וקהילה בעידן של מהפכה ועל תפקידו ומקומו של רב היישוב במציאות

המשתנה והמורכבת וקיימנו סבב תובנות שעשוי לקדם תהליכים משמעותיים בקיבוצים. תודה ליפעת, מנחת הפורום, ותודה ליגאל ולאנשי ראש צורים על האירוח הנעים והטעים!

"טוב טעם ודעת למדני כי במצוותיך האמנתי" | מרים זרביב

בפסוק זה, מתוך מזמור קיט בתהילים בחר פרופ' אלישע האס לתאר את אמו מלכה האס ז"ל ביום עיון שנערך בשבוע שעבר לזכרה במכללת אורנים. המרכיבים המרכזיים בחייה של מלכה היו הלמדנות, העבודה היצירה ולצידם - החיים היהודיים והמצוות. מתוך אלו צמחה תורתה ומשנתה החינוכית. מלכה ז"ל

ראתה בקהילה וביהדות חלק חי ופעיל בעולמם של הילדים. על פי תפיסתה לחינוך יש תפקיד בהעברת התרבות, הידע והערכים לדור הבא, ותפקידו של המחנך הוא בגירוי החשיבה של הילד. צילה גביש סיפרה על השתפות בעבודה עם מלכה ועל החקר המפואר של 250 אלף (!) ציורי ילדים ששימשו לחינוך ולא לאבחון. נעמי גלסנר מעין הנצי"ב תיארה את הפרוייקט אותו היא מובילה בעמק המעינות 'סיפורים מקומיים' לילדי הגן. היה מרגש להיווכח כי משנתה של מלכה ממשיכה להשפיע באופן פעיל וכיצד זו משנה שחצתה את גבולות הקיבוצים ופרצה החוצה. יום העיון הסתיים בפאנל של נשות חינוך מתנועת הקיבוץ הדתי ומהתנועה הקיבוצית שעבדו עם מלכה ושיתפו בחוויות וסיפורים אישיים. היום היה מעורר השראה, מרגש ומעניין. אין ספק כי מלכה השאירה אחריה גישה חינוכית מפוארת שרואה כל ילד לעומק ופועלת לעצמאות ולמרחבים ילדיים אוטונומיים. המטרה תמיד הייתה הילדים עצמם וההתבוננות וההקשבה היו ביסוד הפדגוגיה שלה. תודה לד"ר סיגל אחיטוב ראש התכנית לתואר שני בגיל הרך על ההזמנה לקחת חלק ביום זה.

סיפור בקליק | 'הבית לצילום בישראל', גיא רז

אנו ממשיכים במיזם העלאת תמונות ומידע על צלמים מתוך קיבוצי תנועת הקיבוץ הדתי, והשבוע בחרנו בצלם: **אבשלום שורק (1935-2012)**. אבשלום נולד בחיפה להורים מהגרים מפולין, השתייך לתנועת בני עקיבא והיה ממקימי גרעין "גאולים" שתכנן להקים וליישב קיבוץ חדש, ובסוף נשלח לחזק את קיבוץ עין הנצי"ב. במסגרת הנח"ל הכיר את אשתו רבקה והם נישאו מיד עם הגעתם לעין הנצי"ב. אבשלום ורבקה קבעו את ביתם בקיבוץ ב 1956 והשתלבו בעשייה ובחיי הקהילה. בשנת 1957 אבשלום למד צילום מחבר הקיבוץ שלמה רון. לאחר ששלמה עזב את הקיבוץ, אבשלום הפך למתעד הקיבוצי והתמקצע בתחום הצילום ופיתוח

התמונות. כאדם ריאלי הצליח אבשלום להעביר דרך הצילום את העשייה המשקית, החברתית והתרבותית. חברי הקיבוץ הזמינו אותו לצלם בחתונות, בבריתות ובאירועים משפחתיים. בקיבוץ מילא אבשלום תפקידים רבים. הוא היה מסגר מחונן, הקים את הרפת, פעל כמרכז משק ומנהל מפעל והיה ממקימי "פלציב" מפעל הדגל של עין הנצי"ב. אבשלום כיהן כסגן ראש המועצה האזורית ולימים ניהל את "אפיקי מים". במקביל לכל תפקידיו הקיבוציים והאזוריים, המשיך לצלם ולתעד את חיי הישוב והאירועים המרכזיים. את התמונות שצילם תלה בכניסה לחדר אוכל שהיה הלב של הקיבוץ, והחברים יכלו להתבונן בחיי היום יום בקיבוץ ולהזמין תמונות, אותן קיבלו בתאי הדואר. בגיל 60 החליט שצילם מספיק והעביר את שרביט הצילום הלאה. אבשלום היה איש אהוב על

משפחתו וחבריו. **בתמונה:** ילדי עין הנצי"ב בקייטנה, בשנות השבעים. תודה לנשות ארכיון עין הנצי"ב נילי בירי ושרה ישראלי.

תושבים, חוקרים, עובדי ומנהלי ארכיונים, ילדיהם של צלמות וצלמים – אנו מזמינים אתכם לכתוב יחד איתנו את הפרק המצולם הזה בתולדות הצילום הישראלי. פרק חסר. יש לכם מידע על צלם נוסף שפעל באחד מיישובי התנועה בין השנים – 1937-2000? פנו אלינו דרך הצלמת אתי חן ברייר מקיבוץ ניר דוד שמרכזת הפרויקט [במייל](#) או בהודעת ווצאפ - 050-7576339 ; עוד על המיזם [כאן](#).

פורים שמח ושבת שלום, שרה עברון וחברי המזכירות הפעילה